

Az öreg kétfedeles, plusz holdsütés

Tornacipős lábak: szőrös férfivádlík, inas, barna női bokák, kamasz-pihés fiúterdek iramlanak el az orra előtt. A hangár mellől szitkozódás harsan, ebből félig megérti, mire ez a hirtelen kapkodás:

— Sorakozó van, gyere má!

Nussbaum ülve marad a klubház meleg betonlépcsőjén, nem mozdul, őrá ez nem vonatkozhat. Érdeklődve nézi, amint a kócos négyszög neki háttal álló sorában ketten picit széthúzódnak, helyet adni egy loholó elkésettnek: látni még nem is látják, de szemlátomást tudják, ki, s szemlátomást pont onnét hiányzik.

— Kérek engedélyt belépni — hallja, aztán már csak félszavak szűrődnek el a füléig, amiket nemigen ért.

— Hölgyeim és uraim... csörlős... góbé... szaxó... Nussbaum nem figyel, az alkonyodó eget lesi, csak akkor neszel föl ismét, amikor valaki vigyázzt vezényel, majd tompa puffanások hallatszanak: két sudár nagyfiút lát, kicsit előredőlve, a többiek libasorban, széles mosollyal, jókorákat sóznak a fenekükre. Némelyik férfitenyér úgy sommázza benne a maga nosztalgiáit, hogy a néző ülepe is belesajdul.

A csapat most szétszéled, az imént oly szapora, céltudatos léptek ellazulva meglassúdnak. Hárman-négyen még betolnak a túlsó hangárba egy karcsú kis repülőt, a mozdulatok oly tiszteletlenül gyöngédek, mint amikor kézen vezetsz egy járni tanuló kisgyereket.

Nussbaum egész délután ezt nézegette: a kecses, fehér szárnyakat, a visszahulló csörlőköteleket, az eget kémlelő arcokat, a habos felhőfoszlányokat. Nem irigykedik, boldog. Jó helyen van ő itt a földön, a klubház teraszán; tavaly egyszer kipróbálta a néma suhanás torokszorító gyönyörűségét, a hirtelen süllyedések ijesztő játékát,

látta a meleg áramlások sodrásában föl kacskaringózó gépből a billegő, győzedelmesen távolodó horizontot, érezte a szinte túladagolt szabadságot: a nagy utasszállítók kabinjában narancslevet hörbölgetve ezt sose tapasztalja meg az ember. Nem úgy néz hát az égre, mint azelőtt, s a kaland után hetekig kísértő, émelyítő fülfájás emléke rég ködbe veszvén csak azon jár az esze a langyos betonlépcsőn, hogy a sok szarság mellett és ellenére micsoda váratlan ajándékokat kap néha a sorstól, akit ez esetben ez a bűdös Boris testésít meg, mind a huszonöt évével, felfoghatatlan szakszolgálatijával, „repült óráival” és rekordjával.

Az viszont pontosan érthető, hogy itt igenis sorakozó van, méltóságteljes kis szertartás, reggel és este egymás arcába néznek, mert naponta egymáson múlik az életük, s bárkinek lehet épp aznap az utolsó sorakozója, de nem erre gondolnak, hanem reggel alighanem inkább arra, hogy mindjárt ki lehet talpalni végre a starthoz, és (a továbbiakat Nussbaum szókinccs hiányában nem képzelel el), este pedig nyilván arra, hogy de jó lesz végre elmesélni Sziszinek meg Kovinak a klubház büfépultjánál, milyen volt, amikor (s ezt Nussbaum megint csak igen hézagosan tudja elképzelni).

Körülbelül itt tart az elmélkedésben, amikor Boris elhúz mellette, s futtában odakurjantja:

— Itt van neked valaki, aki szereti Krúdyt.

— Az jó.

Nussbaum odébbtolja a lábánál ácsorgó sörösüveget, kezét ad. Az érintésből tévedhetetlen bizonyossággal megtudja: a Krúdy-kedvelő rumcájsz oldalán mostantól tényleg nagyon jó lesz neki. Marquez. Hrabal. Ushuaia. A beszélgetés, két ütemesen ittasodó kamasz látogatásaitól tagolva, parttalanul csörgedezik. Persze mindenki részeg már kicsit. Nem baj.

— Tudom, hogy utálsz velem repülni — landol előttük a nyugábbik, csillogó szemmel —, én is utálok veled, de még mindig nem válaszoltál három kérdésemre...

— Ezekről akarsz te megszabadulni? — kérdezi Nussbaum, amikor végre megint magukra hagyják őket. — Hát ezek imádnak téged, te szöröncsétlen. Ez két orvosi nadály. Ezeknek mester kell, benned találták meg.

— Én nem tudok repülni. Csak szeretek. Hétezer órát repültem. Repülni, különben, senki se tud. Aki azt mondja, hogy tud, az hazudik.

Nussbaum a férfi mögé pillant, elfúl a szava, csak mutogat.

— Odanézz!

A túlsó hangár előtt ott áll a vénséges, kétfedelű repülőgép, látta már a múltkor is, roppant szitakötő-masztodon, darabosságában is van valami szívettepő elegancia, körötte Saint-Exupéry éjszakai repüléseiből, a régi budaörsi reptér fehér vászonnadrágos pilótáiból, a kora negyvenes évekből szőtt pókháló. Most azonban a fekete háttérben megjelent fölötte a hold, akkora narancssárga telihold, amekkorát Nussbaum a Szahara óta nem látott. A kopott ősgyep apró virágai. A borostás arcél. A vén kétfedelű. Sötét narancssárga hold. Ezüst felhőcskék. Tücsökzene. Giccsek giccse, s oly valószínűtlen, mint egy Magritt-festmény. Nussbaum, aki roppant fogékony az ilyesmire, most majdnem elmesél egy történetet, de inkább mégsem teszi. Korántsem véletlenül közelebb fészkelődik. Nagyon vissza kell fognia magát, hogy a férfi vállára ne hajtsa a fejét. Összeér a karjuk, hallgatnak egy verset. Ketten együtt nyolcvanhárom évesek.

— Látjuk, bazmeg, hogy itt dürrögsz, mint a fajdkakas, de nem válaszoltál a három kérdésemre — csámpázik a képbe a nyurga. Nussbaum csöndben, rázkódva nevet:

— Így megy ez.

— Vonnegut.

— Aha.

A kamaszok tovaimbolyognak. Puha kis csókot érez az arcán. Jézusom, ez túl jó, ennek véget kell vetni. Bemegy a klubházba, mire kijön, üres a terasz. Kiballag a széléig, nézi a hegyek lágy, fekete körvonalát a távolban, s aljasul tudja, hogy ő se lesz más az ajtón kilépőnek, mint lágy, hívogató, fekete körvonal a két fenyőcske közt.

— ... a harmadik pedig az, hogy hogyan tovább! — hallja odabentről.

A férfi teste a hátához simul, állnak egy pillanatig, szembefordul vele, vészjósító nyugalommal egymásnak esnek. Némi bocsátnatkérés a sötét szempárban.

— Gyere velem.

Nussbaum egészen kivételesen nem gondolkodik, már csak nagyon figyel, futólag odapillant a vén kétfedelűre, magasan jár a hold, a narancs ragyogás helyett minden világos, fehér fényben a hangárok, tisztán látja önmagát is, amint hagyja, hogy vezessék gyöngéden, mint a repülőket a fűvön, leolvad róla a ruha, feldobja

valami légörvény, zuhan és emelkedik, homályosan még tudja, mekkora biztonságban van, hiszen ez az ember itten a hétezer-egyedik óráját röptüli, a hétezerkettediket.

Szédül, egy jószágos tenyér kékhálós szódásüvegből vizet csorogat a hátára, az ablak alatt a fehér kuvasz fölborítja a halászlé maradékával teli szeméttödröt, felberreg egy motor, Nussbaum vissza-ájul a nyikorgó emeletes ágy menedékébe, a porszagú pokrócok és a férfi kezei közé, hagyja, hogy újabb végeérhetetlen örvénylésekbe vezényeljék, mit hagyja? ne hazudozzunk itt össze-vissza, hát ha egy-egy pillanatra visszanyeri az öntudatát, másra se vágyik, mint újra meg újra erre a fekete suhanásra.

Már hajnalban nagyon meleg van, mézillatú meleg, ballag Nussbaum a réten át a férfi oldalán az állomás felé, ellebeg fölöttük a hőlégballon. Fáj ez a rossebes feje, minden tagjáról nem is szólva, de erősen fogják a kezét, jajistenem, te szentimentális liba, gondolja, már amennyire gondolkodni bír. S míg a férfi prüszkölve kortyolja kávéját a restiben, ő pedig felzavarja a pénztárosnőt az újságolvasásból, még az is eszébe jut, hogy most akkor nem lesznek ott a reggeli soraközönál, pedig megmondta a Boris, hogy aki nincs ott, aznap nem röptül.